

# Lisowski, Andrzej

---

## "Public Understanding of Science. International Journal of Research in the Public Dimension of Science and Technology", Norwich : [recenzja]

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 39/2, 154-155

---

1994

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



<sup>2</sup> F. Galton: *Hereditary Genius: An Inquiry into its Laws and Consequences*. London 1869; A. de Condolle: *Histoire des Sciences et de savants depuis deux siecles*. Geneva 1873; F. Galton: *English men of Science. Their nature and nurture*. London 1974.

<sup>3</sup> J.W. Biron: *Jawlenija wtoricznejj pieriodicznosti*. „Żurnał Russkogo Fiziko- Chimičeskogo Obszczestwa” 1915 t. 47 s. 964–988.

<sup>4</sup> Por. S.A. Szczukarij, A.A. Makarienja: *Razwitije predstavlenij o wtoricznejj pieriedicznosti*. „Woprosy Istorii Jestiestwoznanija i Tiechniki” 1962 Wyp. 13 s. 76–79; I.N. Siemienow: *Wtoricznaja pieriedicznost*. Leningrad 1972; W.P. Mielnikow, I.S. Dmitriew: *Dopólnitielnyje widy pieriodicznosti w pierodiceskój sistiemie D.I. Mendelejewa*. Moskwa 1988; J.W. Czajkowski: *Nauka o raznoobrazii*, „Chimija a žizń” 1989 nr 1 s. 40–48.

<sup>5</sup> *Popularnaja biblioteka chimičeskich elementow*. Kn. I. Moskwa 1983 s. 29.

Stefan Zamecki  
(Warszawa)

„Public Understanding of Science. International Journal of Research in the Public Dimension of Science and Technology”. Institute of Physics Publishing in association with Science Museum. Page Bross, Norwich.

Problem funkcji społecznych nauki i jej obrazu w świadomości społecznej był już wielokrotnie przedmiotem rozważań w przeszłości. Od 1991 r. ukazuje się kwartalnik w języku angielskim (streszczenia artykułów w językach francuskim i hiszpańskim) poświęcony społecznemu odbiorowi nauki. Redaktorem czasopisma jest John Durant z Science Museum w Londynie. Przekaz wyników badań naukowych do świadomości społecznej napotykał często na liczne bariery. Przynajmniej od kilkunastu lat można dostrzec wiele przejawów „kryzysu obiektywizmu” w świadomości społecznej, co niekorzystnie odbija się na percepcji działań naukowców i użyteczności wyników badań naukowych, a niektórym osiągnięciom zarzuca się wprost charakter szkodliwy i niebezpieczny dla przyszłości człowieka (np. badania w dziedzinie genetyki). W okresie transformacji społeczno-ekonomicznej w krajach biednych ogranicza się środki finansowe na szkolnictwo i naukę, co może grozić bardzo negatywnymi skutkami w dalszej przyszłości.

Pozycja nauki w społeczeństwie była zwykle efektem konfrontacji racjonalnej i irracjonalnej wizji świata. Przełom stuleci jest okresem zwiększonej presji bardziej irracjonalnej wizji świata i dlatego na naukowcach spoczywa dodatkowa odpowiedzialność za transmisję swoich osiągnięć do świadomości społecznej. Problemu tego nie można pozostawić wyłącznie dziennikarzom, ponieważ w takim okresie zniekształcenia lub mało przystępna forma mogą wpływać na utrwalenie się „subiektywnych” wizji świata. Czy nauka może być w centrum współczesnej kultury? zadaje dramatyczne pytanie Gerald Holton w artykule w numerze 4 z 1993 r. Dopuszcza on trzy scenariusze: współcześnie doświadczamy tylko romantycznej rebelii, „su-

biektywne” wizje świata ulegną wzmocnieniu niezależnie od pozycji nauki lub też pojawi się jakaś trzecia droga, coś w rodzaju konglomeratu filozofii Wschodu i Zachodu, czego precedensem jest koegzystencja dwóch sposobów uprawiania medycyny w niektórych uczelniach medycznych Zachodu.

Artykuły w czasopiśmie odzwierciedlają aktualne problemy badawcze w dziedzinie przekazu osiągnięć naukowych do świadomości społecznej w perspektywie międzynarodowej, oryginalne prace empiryczne i teoretyczne oraz sprawozdania ze zjazdów i konferencji naukowych.

Problematyka poruszana w czasopiśmie powinna zainteresować całą społeczność naukowców, ponieważ problem ma charakter ogólny i dotyczy wszystkich dyscyplin wiedzy. Do sięgnięcia po tę publikację powinna zachęcić ładna szata graficzna.

*Andrzej Lisowski*  
(Warszawa)